

September 2009

Notat

Rockwool Fondens Forskningsenhed og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Risikoen for at flygtninge og indvandrere sættes ud af deres bolig

Flygtninge og indvandrere lever under beskedne økonomiske kår, så længe de ikke har fået fodfæste på arbejdsmarkedet. Ledige flygtninge, som ikke er i A-kasse, modtager starthjælp, hvis deres opholdstilladelse er givet efter den 1. juli 2002, og de modtager almindelig kontanthjælp, hvis opholdstilladelsen er givet før dette tidspunkt. Efter 7 år i landet bliver det muligt for flygtninge i starthjælpsgruppen at modtage kontanthjælp, hvis de opfylder visse yderligere betingelser. Beskedne økonomiske kår medvirker til, at flygtninge og indvandrere befinder sig i en sårbar situation, der yderligere kan forstærkes af, at deres kendskab til det danske samfund kan være begrænset. Vi ved, at borgere, der befinder sig i sårbare situationer, oftere end andre, kommer ud for vanskelige sociale begivenheder i deres liv. En begivenhed, der årligt rammer lidt mere end en promille af samtlige husstande i Danmark, er at blive sat ud af deres bolig.

I dette notat fokuserer vi på, om det at miste sin bolig rammer flygtninge og indvandrere i højere grad, end det rammer andre i det danske samfund. Og om det rammer flygtninge, som i tilfælde af ledighed kun kan modtage starthjælp, hyppigere end flygtninge, som har den almindelige kontanthjælp som deres sociale sikkerhedsnet.

Har flygtninge og indvandrere større risiko for at blive sat ud af deres bolig end andre?

For at kunne svare på dette spørgsmål er data for udsatte personer sammenstillet med en tilfældig stikprøve over alle lejere. Vi vil sammenligne risikoen for udsættelse for tre befolkningsgrupper: Personer med dansk baggrund, flygtninge samt øvrige indvandrere. Derudover vil vi sammenligne risikoen for to grupper flygtninge, nemlig flygtninge med hhv. kontanthjælp og starthjælp som socialt sikkerhedsnet. Risikoen for udsættelse for disse grupper er vist i tabel 1.

Tabel 1. Risikoen for at blive sat ud af sin bolig i løbet af et år. Andel af lejere i procent som er sat ud af deres bolig.

Flygtninge i alt	0,32 %
Kontanthjælpsgruppen	0,32 %
Starthjælpsgruppen	0,33 %
Andre indvandrere	0,17 %
Dansk baggrund	0,16 %

Kilde: Rockwool Fondens Forskningsenhed og SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
Bemærkninger: Tallene baserer sig på perioden 2004-06. Flygtninge i 'kontanthjælpsgruppen' er flygtninge, som har fået opholdstilladelse i Danmark i perioden 1.1.1997 til 30.6.2002, og flygtninge i 'starthjælpsgruppen' er flygtninge, som har fået opholdstilladelse i perioden 1.7.2002 til 31.12.2006. Andre indvandrere er personer, som har fået ophold i Danmark for at arbejde eller studere, som borger i EU/EØS eller som familiesammenført til en ikke-flygtning, og det er sket i perioden 1997-2006. Familiesammenførte til flygtninge er med i gruppen 'flygtninge' i tabellen.

Hovedresultaterne af undersøgelsen, som de fremgår af tabel 1, er følgende: Flygtninge har dobbelt så høj risiko for at blive sat ud af deres lejlighed som lejere med dansk baggrund har. Vi finder også, at flygtninge på kontanthjælp og flygtninge på starthjælp har samme risiko for at blive sat ud af deres bolig. Det vil sige at være flygtning i Danmark medfører, at man har en markant højere risiko for at blive sat ud af sin bolig end andre befolkningsgrupper i Danmark. Når vi kigger på gruppen af andre indvandrere, dvs. indvandrere, som er blevet familiesammenførte til ikke-flygtninge, eller som er i landet i forbindelse med arbejde eller uddannelse, har de ikke nogen større risiko for at blive sat ud af deres bolig end lejere med dansk baggrund. Den store forskel i udsættelsesrisikoen er således mellem flygtninge på den ene side og den øvrige befolkning på den anden. I bilaget på de følgende sider er der en gennemgang af datagrundlaget, beregningsmetoden samt de forskellige teststørrelser (i bilagstabel 2), som er brugt til at teste udsagnene overfor.

Hvem sættes ud af deres bolig?

Det er helt generelt personer og familier uden børn, som sættes ud af deres bolig, og først og fremmest enlige, jf. tabel 2. Her ligner mønstret for flygtningegruppen og gruppen med dansk baggrund hinanden, mens det forekommer hyppigere, at gifte og samboende sættes ud af deres bolig i gruppen af andre indvandrere (familiesammenførte til ikke-flygtninge o.a.). Det er dog stadig over 60 % af dem, som sættes ud, som er enlige, når vi alene ser på gruppen af andre indvandrere, mens hver fjerde familie har børn, hvilket (kun) er tilfældet for under hver femte blandt de flygtninge, som sættes ud, og for lidt flere blandt de danskere, som sættes ud.

Tabel 2. Familiesituationen for personer som sættes ud af deres bolig

Famile	Flygtninge i alt	Andre indvandrere	Danskere
Enlige u. børn	70 %	52 %	71 %
Enlige m. børn	6 %	9 %	14 %
Gifte/samboende u. børn	11 %	19 %	7 %
Gifte/samboende m. børn	13 %	17 %	7 %

Note: Den forskel der findes mellem opgørelsen af familiesituation i kapitel 5 i rapporten "Hvorfor Lejere bliver sat ud af deres bolig" og dette notat, skyldes, at familiesituationen i rapporten er opgjort på individniveau 1. januar i året, og i notatet er på husstands niveau på udsættelsestidspunktet. Gruppen "andre" i rapporten er noteret som enlige i notatet. Tallene summer ikke til 100 %, fordi der er taget kategorier med få observationer ud.

Hvis vi alene fokuserer på de flygtninge, som sættes ud af deres bolig, så viser det sig, at langt den største gruppe kommer fra Somalia. Herefter følger flygtninge fra Irak og fra Bosnien-Herzegovina som hhv. den næststørste og tredjestørste gruppe, som sættes ud af deres bolig

Tabel 3. Oprindelsesland for flygtninge som sættes ud af deres bolig

Oprindelsesland	Procent	Andel af flygtninge i Danmark, 2006, %
Somalia	47	14
Irak	16	27
Bosnien-Herzegovina	8	11
Øvrige	29	48

Som det også fremgår af tabel 3, så har flygtninge fra Somalia en særlig stor risiko for at blive sat ud af deres bolig, de udgør kun 14 % af flygtninge i Danmark men 47 % af de flygtninge, som sættes ud af boligen.

Konklusionen på undersøgelsen er, at flygtninge har langt større risiko for at blive sat ud af boligen end andre i det danske samfund, også når der tages højde for gruppen af andre indvandrere. Til gengæld bliver flygtninge, som har den lave starthjælp som sikkerhedsnet, ikke oftere udsat end flygtninge, som kan få kontanthjælp i tilfælde af ledighed. Det er flygtninge som sådan, der har højere risiko for at blive sat ud af boligen. Det er typisk enlige, som sættes ud; dog har to ud af ti flygtningefamilier, som sættes ud af boligen, børn. Endelig kommer næsten 50 % af alle flygtninge, som sættes ud, fra Somalia, selv om de kun udgør 14 % af flygtningene i Danmark.

Torben Heien Nielsen
SFI - Det Nationale Forskningscenter
for Velfærd

Torben Tranæs
Rockwool Fondens
Forskningsenhed

Bilag om data

SFI's datasæt over udsatte lejere (SFI-data), som lå til grund for rapporten "Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig" er blevet beriget med oplysninger om personernes opholdsgrundlag af Rockwool Fondens Forskningsenhed (RFF-data). SFI-data indeholder oplysninger på personer i ca. 60 procent af de husstande, der oplevede en udsættelse fra 2002-2006. RFF-data er en fuld population over personer, der er indvandret til Danmark siden 1. januar 1997.

I dette notat undersøger vi udsættelser fra 2004-2006.

Undersøgelsen er foretaget på husstands niveau, dvs. vi har valgt at bero analyserne på den person i en husstand (der ikke er et barn), der senest har opnået opholdstilladelse i Danmark. Vi har truffet dette valg, fordi det er det senest ankomne familiemedlem, der bestemmer, om man er berettiget til kontant- eller starthjælp.

Vi ser i alt på 4880 udsatte husstande fra 2004-2006.

Ved hjælp af information om opholdsgrundlag fra RFF-data kan vi identificere, om den udsatte er flygtning (kvoteflygtning eller anden flygtning), familiesammenført med en anden flygtning, eller om personen er indvandret af en anden grund. Ligeledes har vi oplysninger om, hvornår personen er indvandret for alle personer indvandret efter 1. januar 1997. Når der findes mere end én indrejsedato, har vi valgt at anvende den første indrejsedato.

En tilsvarende opdeling er foretaget i et datasæt, der indeholder en 1-procent stikprøve af alle lejere i hvert af årene fra 2004-2006. Dette datasæt udgør sammenligningsgrundlaget i analysen.

Overblik over data

Bilagstabel 1 viser det uvægtede antal af udsatte husstande i udsættelsesårene 2004-2006.

Bilagstabel 1. Uvægtede antal af udsatte husstande, 2004-2006.

Frekvenser Med tilbagelægning	60 pct. Udsatte 2004-2006	1 pct. lejere generelt 2004-2006
Flygtninge i kontanthjælpsgruppen	191	981
Flygtninge i starthjælpsgruppen	46	235
Flygtninge i alt	237	1216
Andre indvandrere	198	1988
Dansk baggrund	4208	43425

Den grå søjle i bilagstabel 1 viser antallet af de 60 procent udsatte lejere fra SFI/RFF-datasættet summeret over 2004-2006 og fordelt på fem grupper: 1) Flygtninge i kontanthjælpsgruppen (indvandret mellem 1. januar 1997 og 30. juni 2002), 2) Flygtninge i starthjælpsgruppen (indvandret mellem 1. juli 2002 og 31. december

2006), 3) Flygtninge i alt (summen af flygtninge i kontant- og starthjælpsgruppen), 4) Andre indvandrere (personer, som har fået ophold i Danmark for at arbejde eller studere, som borger i EU/EØS eller som familiesammenført til en ikke-flygtning, og det er sket i perioden 1997-2006) og 5) Dansk baggrund (personer med dansk baggrund). Familiesammenførte til flygtninge er med i gruppen ”flygtninge” i tabellen. En tilsvarende opdeling er foretaget for et 1-procent tilfældigt udtræk af alle lejere i hvert af årene fra 2004-2006. Vi har summeret stikprøverne fra 2004-2006 i den yderste højre søjle i bilagstabel 1.

Beregningsmetode og test

Risikoen i notatets tabel 1 er beregnet ud fra følgende ligning, hvor G angiver hver af de fem grupper i bilagstabel 1:

$$ssh_G = \frac{\sum_{t=2004}^{2006} \text{antal udsættelser}_{iG} / 0,6}{\sum_{t=2004}^{2006} \text{antal lejere}_{iG} / 0,01}$$

Vi dividerer tælleren igennem med 0,6, da udsatte-data beror på en 60-procent stikprøve af alle udsatte. Vi dividerer nævneren med 0,01, idet stikprøven over lejere generelt udgør 1 procent for hvert år.

ssh_G måler således den gennemsnitlige årlige sandsynlighed (med tilbagelægning) for at blive sat ud af sin bolig for hver af de fem grupper fra 2004-2006.

Bilagstabel 2. Teststørrelser (odds ratio) og konfidensintervaller for forskelle mellem befolkningsgruppernes udsættelsessandsynligheder.

Odds-Ratios	Odds Ratio	Nedre 95% konfidensinterval	Øvre 95% konfidensinterval
Starthjælpsgruppen vs. Kontanthjælpsgruppen	1,01	0,79	1,3
Flygtninge i alt vs. andre indvandrere	1,96	1,69	2,27
Flygtninge i alt vs. danskere	2,01	1,82	2,23
Andre indvandrere vs. danskere	1,03	0,92	1,15